κε και η από αμνημονεύτων χρόνων έκ-

επάγγελμα. Και εάν δεν ξεπερνούν τα

τος».

τος.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Του Φοίβου Ανωγειανάκη

Και πάλι για το πρόγραμμα της ΚΟΑ

Οσο πλησιάζουν οι γιορτές τόσο πυκνώνει και η μουσική κίνηση, με ενδιαφέρουσες ή όχι εκδηλώσεις — αδιάφορο — που ωστόσο είναι αδύνατον να τις παρακολουθήσουμε και να τις σχολιάσουμε. Πολύ περισσότερο όταν την ίδια μέρα και την ίδια ώρα (σε διαφορετικό βέβαια χώρο) δίνονται δύο συναυλίες. Όπως την περασμένη Δευτέρα που, αναγκαστικά, ακούσαμε το πρώτο μέρος της «μουσικής δωματίου» στο «Ατεναίουμ» και τα δύο μόνον έργα από τη συναυλία της «Κρατικής» στο «Παλλάς».

Για τη συναυλία όμως της «Κρατικής» οφείλουμε σήμερα να αρχίσουμε από το πρόγραμμα. Το έντυπο πρόγραμμα απ' το οποίο ο ακροατής πληροφορείται τι θα ακούσει, διαβάζοντας, παράλληλα, σύντομα σχόλια για τα έργα της συναυλίας. Επανειλημμένα έχουμε καταγγείλει τα απαράδεκτα λάθη για ένα κρατικό έντυπο και μάλιστα του πολιτιστικού χώρου.

Για ένα διάστημα,και έπειτα από προσπάθειες της Διεύθυνσης της ΚΟΑ η καταιγίδα αυτή των λαθών είχε κοπάσει. Για να επανέλθει δριμύτερη με το σχόλιο της Δευτέρας, που φέρει... ζωντανό τον από χρόνια πεθαμένο συνθέτη Σοστακόβιτς.

Στο σχόλιο αυτό για τη Συμφωνία αρ. 12 του συνθέτη — γραμμένο όταν ακόμα ζούσε ο Σοστακόβιτς — ο συντάκτης του είχε λογοκρίνει τότε τον τίτλο της συμφωνίας, αφαιρώντας τη φράση του συνθέτη: «Έτος 1917. Αφιερωμένη στη μνήμη του Λένιν».

Η σημερινή επανέκδοση του σχολίου τις **απαραίτητες προσθήκες και διορθώσεις**, εκτός από το χοντρό λάθος σχετικά με το θάνατο του Σοστακόβιτς, η ΚΟΑ φέρεται νσ.. λογοκρίνει και αυτή, «εν έτει 1986» τον τίτλο της συμφωνίας!

Η εκτέλεσή της, παρά τις προσπάθειες του μαέστρου Βύρωνα Κολάση και των συνεργατών του, δεν νομίζουμε ότι ευτύχησε. Οι ελάχιστες στιγμές ηχητικής ευδίας καταποντίστηκαν σ' ένα πέλαγος εκκωφαντικών κορυφώσεων, όπου τα κρουστά, σε εξοντωτική μεταξύ τους ηχητική άμιλλα, θύμιζαν — λυπόμαστε — σύγχρονο γήπεδο ποδοσφαίρου.

Δεν ευτύχησε επίσης η εκτέλεση του Κοντσέρτου για πιάνο του Ραβέλ από την Ντόρα Μπακοπούλου. Το παίξιμό της είχε βέβαια τη σφραγίδα της μουσικής της φύσης. Δεν νομίζουμε ωστόσο ότι «έπιασε» το σφυγμό του Ραβέλ. Τόσο ώστε ο ακροατής να έχει την αίσθηση της μονοτονίας, όχι λίγες φορές («Παλλάς», 10.11.86).

Σουηδικό συγκρότημα μουσικής δωματίου

Με τους Σουηδούς «Καμμαρ σολίστες» της Ουψάλας η Αθήνα έζησε μια αξέχαστη βραδιά «μουσικής δωματίου». Σε επίπεδο υψηλής τεχνικής και αυστηρού, αλλά άνετου ύφους, το συγκρότημα αυτό χάρισε στην Αθήνα — για μια βραδιά μόνο, δυστυχώς — την ατμόσφαιρα υψηλού μουσικού κάλλους, που συναντούμε στις ευρωπαϊκές αίθουσες μουσικής.

Με άγνωστα, ουσιαστικά, για την Αθήνα έργα: Ρ. Στράους, Εισαγωγή στο «Καπρίτσιο», Μπετόβεν, Κουϊντέτο έργο 29, για 2 βιολιά, 2 βιόλες και τσέλο και Σαίνμπεργκ, «Εξαϋλωμένη νύχτα» (1899), σεξτέτο εγχόρδων, οι «Σολίστες» της Ουψάλας έδωσαν στο ακροατήριό τους μια σπάνια ευκαιρία. Να εκτιμήσει τις λεπτότατες διαφορές: ηχητικής, δυναμικής, έκφρασης και τεχνικής μουσικής δωματίου ανάμεσα στον Μπετόβεν της πρώτης δημιουργικής περιόδου, τον «νεοκλασικό» Στράους και τον σύγχρονο Σαίνμπεργκ, πριν περάσει στο χώρο του ατονισμού. Πολύτιμο μάθημα, για το οποίο τους ευχαριστούμε (Ινστιτούτο Γκαίτε, 7.11.86).

Φλάουτο με ράμφος και τσέμπαλο

Μια ακόμα συναυλία μουσικής δωματίου, αυτή τη φορά με Έλληνες μουσικούς: Τον Τάσο Δημητριάδη - φλάουτο με ράμφος και την Κατερίνα Κτώντα - τσέμπαλο, με έργα προκλασικής μουσικής, Μπουαμορτιέ, Ντ. Σκαρλάττι, Λεγιέ, Κορέλλι, Μπαχ και Χαίντελ. Θαυμάσια επιλογή από το ρεπερτόριο που ακούμε σπάνια και διδάσκονται ακόμα σπανιότερα.

Η σημασία όμως της συναυλίας έγκειται στο ότι η εκτέλεση του προγράμματος έγινε με όργανα της προκλασικής μουσικής: φλάουτο με ράμφος (έτσι πρέπει να το ονοματίζουμε; αυτό όμως είναι μια άλλη ιστορία) και τσέμπαλο. Και όχι με τα «υποκατάστατά» της, το σημερινό πιάνο και φλάουτο (της ορχήστρας), όργανα με διαφορετική ηχητική χρώμα και τεχνική. Στοιχεία που είναι σε βάρος, που αλλοιώνουν το ύφος και το χρώμα των προκλασικών συνθετών.

Η εκτέλεση ακολούθησε, και απ' τους δύο μουσικούς, το παραδοσιακό ύφος. Όχι όμως με τα ίδια αποτελέσματα (Μπουαμορτιέ, Τουΐτα και Λεγιέ, Σονάτα) Ο ήχος του φλάουτου, συχνά χωρίς παλμό, δε βοηθάει πάντα την πλαστικότητα της φράσης. Επίσης, το κάπως απότομο τελείωμα της φράσης από τον κ. Δημητριάδη (για να προλάβει(;) την επόμενη φράση) αφαιρεί την άνεση που απαιτεί η μελωδία. Χαρήκαμε, γενικά, τις δύο σονάτες του Σκαρλάττι και την κ. Κτώνα. Και θα ήσαν ακόμα καλύτερες — ταπεινή μας γνώμη — αν η εκτέλεση ακολουθούσε πιο απλή εκφραστική («Ατεναίουμ», 10.11.86).